

זה הדבר

زوهدبيرج ZO HADEREKH

גיליון 42, 28 באוקטובר 2020

לך ולכו כולם

נגמרו המחאות ה"א-פוליטיות" ואין להצטער על כך

הכלכלית שהם חווים כתוצאה ממשבר הקורונה ומדיניותה הכושלת של הממשלה, סברו שכך ניתן יהיה לגייס רבבות ואף להגיע אל ליבו של השלטון האטום. הם נחלו כישלון חרוץ. עשרות ארגונים חתמו על הקריאה להגיע לעצרת, אבל כמו בתיבת נח, רק שניים או שלושה פעילים מכל ארגון נענו להזמנה. המארגנים דרשו להסיר כרזות של חד"ש שהחזיקו כמה מהמשתתפים, ואף הורידו מהבמה את פרופ' ירון זליכה, אותו הזמינו לשאת דברים, אך נאם נגד הממשלה.

מכישלונם של ארגוני המעסיקים הקטנים והבינוניים לקדם מחאה נגד הממשלה "בלי פוליטיקה" ניתן להסיק כמה מסקנות. הראשונה: כל מחאה נגד השלטון היא פוליטית וחשוב לחזקה. השנייה: יש דווקא להעמיק את התוכן הפוליטי של המחאה, והופעת "הגוש נגד הכיבוש" בהפגנות רק מוכיחה שרבים וטובים סבורים כך. השלישית: לא רק ביבי חייב ללכת; גם את דרכו יש לפסול. על המחאה להתאחד סביב הדרישה לשוויון, לדמוקרטיה ולשלום.

גל המחאה נגד בנימין נתניהו המושחת וממשלתו הימנית גובר מדי שבוע. הדרישה להתפטרותו: "לך", הופכת ל"לכו כולם" – קרי: כל שרי הממשלה הכושלת על מפלגותיהם חייבים ללכת הביתה. זו מחאה המונית שהפכה נחושה ופוליטית. אבל ישנם הסבורים שניתן להחזיר את הגלגל לאחור.

ביום חמישי (22.10), נוסף למחאה בצמתים ובכיכרות, נאספו המפגינים בתל-אביב בכמה מוקדים ברחבי העיר. לכיכר הבימה הגיעו אלפי מפגינים נגד הימין ובהם פעילי חד"ש, מק"י ובנק"י. במקביל נערכה בכיכר רבין הפגנת העצמאים והמעסיקים תחת הסיסמה "נלחמים על הפרנסה", אך בהשתתפות מצומצמת.

ההפגנה בכיכר רבין הוגדרה "לא פוליטית" (במילים אחרות: ללא מסרים חדים נגד שלטון הימין) והתקיימה תחת הסיסמא "לא ימין, לא שמאל – פרנסה". המארגנים, בעלי עסקים וחברות המתקשים לשרוד את הפגיעה

בליכוד לא מכירים את הציווי של נעליך

"חברת הכנסת קרן ברק, שניהלה ישיבת מליאה כסגנית יו"ר הכנסת, צעקה בתום הישיבה לעבר שלושה חברי כנסת מסייעתה הליכוד: מאי גולן, פטיץ מולא ואוסנת מארק. אתם לא שווים את העקב של הסוליה של הנעל שלי, אמרה ח"כ ברק לח"כים שלא נכנסו להצביע נגד הצעת 'חוק זכויות הסטודנט בימי קורונה' של ח"כ יוראי להב הרצנו. 'לא את ולא הבלונדינית המפגרת'. היא אמרה בנוסף כי 'אנשים כאלה לא שווים את הסוליה שלי', ולדברי עדי ראייה הוסיפה כשהיא מדגימה: 'אני דורכת עליהם ככה'. בשלב מסוים חלק מחברי הכנסת שחשבו שבין הח"כיות עלול להתפתח עימות אלים הזעיקו את אנשי המשמר".

(ידיעות אחרונות, 15.10)

הפרוטוקולים של זקני השמאל

"היתרון הגדול של השמאל הפרוגרסיבי, אפילו מטורלל הייתי אומר, זה שהוא יודע להכניס את הטראלולים המופרכים שלו ולקדם את האג'נדות בצורה מאוד מתחכמת, במילים מלומדות משפטיות וחוקיות".

(ח"כ בצלאל סמוטריץ' מ"ימינה" בעת דיון בכנסת, 20.10)

לידיעת גב' קלנר

"אולי הוא הטיל עליה אימה כלכלית כשלא נתן לאשתו לקנות ב-10 אלף שקל בגדים? או אולי היא הטילה עליו אימה כשהיא הלכה וקנתה בעשרת אלפים שקל ורוששה אותו? והוא לא יכול היה ללכת לכדורגל?"

(ח"כ אריאל קלנר מהליכוד בוועדת החוקה, 20.10)

הלו, ולדימיר ולדימירוביץ' על הקו?

"לשכת נתניהו מרבה להפיץ לתקשורת הודעות על שיחותיו עם פוטיץ. ההודעות מנוסחות בתמצות, ובדרך כלל נטען בהן שהשניים דנו על נושאים ביטחוניים (טיבם לא נמסר). כלי התקשורת בארץ נוהגים לפרסם אותן כלשונו, בלי לחפור בהן יותר מדי ובלי לאתגר את המסר. לכאורה, ניתן להסביר את הלקוניות של הודעות לשכת נתניהו בכך שמדובר בשיחות רגישות עם מנהיג זר, שבעצמו אינו חסיד גדול של זכות הציבור לדעת. אך כשמעיינים בהודעות שמפרסמת לשכת פוטיץ על אותן שיחות אפשר ללמוד עוד משהו על ראש הממשלה הישראלי. לפי הקרמלין, מינואר 2018 ועד היום קיימו השניים לפחות 22 שיחות טלפון. לקרמלין היה חשוב לציין ש-16 מתוכן בוצעו ביוזמת הצד הישראלי (לגבי שאר השיחות לא צוין מי יזם אותן)".

(עו"ד איתי מק, "העין השביעית", 18.10)

המשטרה בשירות אוחנה שבשירות נתניהו

"המשטרה מפעילה באחרונה יחידה שעיקר עיסוקה הוא חקירות פשיעה חמורה של ארגוני פשע בפעילותה נגד מובילי המחאה נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו. כמו כן, באגודה לזכויות האזרח מתריעים מפני האפשרות כי המשטרה יצרה מאגר מיוחד שבו שמורים פרטיהם של מפגינים, אך בארגון מכחישים זאת. במשטרה מעריכים כי הצליחו לזהות את הגרעין הקשה של המחאה נגד ראש הממשלה ומיפו את מוביליה. לדברי בכיר בארגון, מדובר בקבוצה של כ-30 אנשים — רובם ככולם תושבי תל אביב ללא עבר פלילי, אך חלק מהם מוכרים למשטרה מתחום המוגדר בארגון כ'הפרות סדר ציבורי'. בתקופה האחרונה החלה היחידה המרכזית של מחוז תל אביב, שלרוב אחראית לחקירת פשיעה חמורה, להיות מעורבת בפעילות נגד כמה מהפעילים, ואנשי היחידה מופיעים בקביעות בהפגנות. לאחרונה אף דיווחו פעילים כי שוטרים סמויים עקבו אחריהם גם בימים שלא נערכו בהם הפגנות".

(הארץ, 18.10)

דברים בשם אומרם**שוברים ימינה - ישירות לתהום**

"יו"ר ימינה, נפתלי בנט, הצליח למצב עצמו בחודשים האחרונים במהלך תקשורתו בסגנון נתניהו כמי שיש לו פתרונות טכנוקרטיים וניהוליים למשבר הקורונה. בנט מאחז כמובן את עיני הציבור: מגפה מנצחים לא באמצעות יכולות ניהוליות שמביאים מההייטק או מסיירת מטכ"ל — אלא רק באמצעות שיקום השירות הציבורי, סילוק הגורמים העברייניים והמושחתים מצמרת השלטון, ההון והעיתון, ואיחוי הקרעים המעמיקים בציבור. ל'ארה"ב, הכלכלה הגדולה ביותר בעולם, ששברה ימינה לפני 40 שנה, יש את הטכנולוגיה, משאבי האנוש וההון הטובים ביותר בעולם — אך היא נמצאת בתחתית דירוג המדינות המתמודדות עם הקורונה בהצלחה. לשבור 'ימינה' עכשיו, בעיצומה של מגפת הקורונה, זו טעות חמורה בניווט ובקריאת המפה, והתעלמות מוחלטת ממה שלמדנו בעשור האחרון".

(גי'א רולניק, "דה מרקר", 17.10)

מכתבים למערכת**נגד פגיעה בעיתונאים**

בעקבות שורת איומים ותקיפות נגד עיתונאים מזהירה מועצת העיתונות והתקשורת מפני הפיכת כתבים ליעד לפגיעה. המועצה קוראת למשטרה לנקוט צעדים בנחישות לסיכול כל איום באיבו, כולל איתור וחקירת המאיימים — והבאתם לדין.

כתבי "הארץ" דיווחו כי אלמוני חיבל במערכת החשמל המרכזית של מערכת עיתון "הארץ" בתל אביב. הוא הגיע למערכת העיתון, ניגש לארון החשמל המרכזי וחיבל במערכות שונות. החבלה גרמה לנזילות שהביאו לשיבושים באתרי "הארץ" ו"דה מרקר" ליותר משעתיים. על פי הדיווח, לאחר שחיבל בארון החשמל, המתין האיש מחוץ לכניסה למערכת וכשראה את כתב "הארץ", גרעון (גידי) וייץ, הוא תקף אותו מילולית ובין היתר צעק לו: "מה אתה רוצה מביבי? איפה הרכב שלך? יש לך רכב פה?"

בימים אלה דווח גם על תקיפה של העיתונאי אוהד חמו, בעת שהושלכו עליו אבנים במהלך צילום כתבה למהדורה המרכזית של חדשות 12. חמו סיקר עימות בין מתנחלים לבין פלסטינים שעסקו במסיק זיתים בכפר בורקה. מועצת העיתונות והתקשורת קוראת לציבור העיתונאים לתעד כל איום על מנת לאתר מאיימים ולסכל כל כוונה לפגוע. זאת הן ברשתות החברתיות והן פנים אל פנים בשטח.

אמיר רוזנבליט, דובר מועצת העיתונות

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

נשק וכיבוש: מזרח תיכון ישן

האוויר האמריקאי הזמין עד היום רק שמונה אב-טיפוסים שלו וישראל שואפת להיות הראשונה שתרכוש אותו מחוץ לארה"ב. הרשימה כוללת גם את המטוס-מסוק V-22 של חברת בואינג-בל, היכול להמריא באופן אנכי. היא כוללת גם דגם מתקדם של פצצות חכמות מסוג JDAM שמתביינות על מטרתן בכל תנאי מזג אוויר ומטוסי תדלוק מתקדמים מסוג KC-46.

יצוין שלמשאבי העתק הנדרשים עתה כדי להמשיך ולחמש את מכונת המלחמה והכיבוש הישראלית אין שום מקור תקציבי. זאת מהסיבה הפשוטה שאין תקציב מדינה לשנה זו ולא ברור האם יאושר תקציב עבור השנה הבאה.

שלום, שלום ואין שלום

אכן, הפרדוקס הוא ש"הסכמי השלום" שנחתמו לאחרונה בחסות אמריקאית מבטיחים את המשך המלחמה ואת המשך הכיבוש של השטחים הפלסטיניים. לכאורה, קיימת יריבות חריפה בין ראש הממשלה נתניהו לבין מחליפו (אם וכאשר...) גנץ. למעשה שוררת ביניהם אחדות דעים ופעולה, המתבססת על מזרח תיכון תחת הגמוניה אמריקאית.

אילו היה גנץ חפץ בהצבת אלטרנטיבה לשלטונו הכושל והמושחת של נתניהו (לו הוא שותף!), היה עליו להציג את המחיר החברתי והכלכלי שעלולה ישראל לשלם בעקבות ההסכמים שהוא מקדם בארה"ב והאצת מרוץ החימוש באזור. אבל בישראל גנרל נותר גנרל, וגנרל ישראלי תמיד יתייצב לטובת האינטרסים של גנרל מוטורס, לוקהיד מרטין, בואינג וענקי נשק אחרים. עם טיפת מזל, הגנרל גם יהפוך לנציגם בישראל של אותם תאגידים. נציגים אלה כונו פעם סוחרי נשק ואף סוחרי המוות.

מרוץ החימוש ("שמירה על העליונות של צה"ל" בישראלית רשמית) מפתיע במיוחד כי שלוש המדינות שחתמו על הסכמי נורמליזציה עמה: בחריין, האמירויות וסודאן, לא איימו על ביטחונה של ישראל. במקרה של ההסכם עם סודאן, שטרם אושר ומעורר מחלוקת ואף מחאות בח'רטום, יש היבט אנושי נוסף. נתניהו וממשלתו הגזענית חפצים לגרש מישראל את מבקשי המקלט הסודאנים יחד עם ילדיהם הישראלים. ארגוני הסיוע כבר הבהירו שגירושם עלול לעלות בחייהם. מעשי רצח המוניים עדיין נמשכים במחוזות מהם באו.

אפרים דויד

"אין כסף לחינוך" - זו תמצית הצהרתו של ראש הממשלה בנימין נתניהו בשיבת קבינט הקורונה שנערכה השבוע (25.10). בשיבה דנו השרים בפתחת בתי הספר ובמשאבים שיש להשקיע כדי לשמור על בריאותם של התלמידים, עובדי ההוראה וקרוביהם. אין כסף? הרי טרם נוצלו כ-40% מתוך תקציבי העתק לכיסוי הצרכים שגדלו עקב הקורונה, עליהם הכריזו ממשלת הימין, ואף נתניהו עצמו, מאז מארס. יתר על כן: לממשלה אין כסף לחינוך, לבריאות, להשכלה גבוהה (ר' מאמר בעמ' 5 בגיליון זה), אבל ישנו הר של דולרים להאצת מרוץ החימוש במזרח-התיכון המשמח את יצרניות הנשק האמריקאיות הענקיות.

הסכמי הנורמליזציה שנחתמו עם כמה מהמדינות הערביות – האחרון שבהם עם המשטר הסודאני (23.10) – במקום לגרום להורדת הרגל מדושת הגז במנוע הטנק שאינו מפסיק לטרטור, דווקא יגרמו להאצת הגידול בהוצאות הצבאיות.

גנץ: הלוביסט של צה"ל ותעשיית הנשק

"כשר הביטחון אני קובע, שמערכת הביטחון לא ידעה ולא נחשפה למו"מ לאספקת מערכות נשק איכותיות לאיחוד האמירויות דרך ראש הממשלה. לאחר ההסכם שנחתם עם האמירויות, הנחיתי את מערכת הביטחון לנהל את השיח הביטחוני שיבטיח את יתרונה האיכותי של ישראל, תוך מעורבות אישית שלי מול הממשל האמריקאי". כך צייץ ראש הממשלה הרזרבי ושר הביטחון, בני גנץ, ביום בו נחתם ההסכם עם סודאן (ר' עמ' 4).

אחלה גבר, הגנץ הזה; הוא לא שוכח ולא סולח. אך מייד לאחר מכן הוא התייצב לימינו של פטרון ההסכמים, נשיא ארה"ב הכושל והגזען דונלד טראמפ, כדי קדם את האינטרסים של הממסד הביטחוני המקומי ותעשיית הנשק האמריקאית.

גנץ ביקר בווישינגטון לפני כמה שבועות ושב עם רשימת קניות הכוללת מטוסים וכלי נשק נוספים שעלותם עשרות מיליארדי דולר. כמה בדיוק? לא יודעים כי הוטלה צנזורה על הרכש הביטחוני הזה בארה"ב.

על פי "דה מרקר" (26.10): "כרגע ניתן רק להציג את רשימת כלי המשחית שישראל חולמת לקבל מארה"ב כבר שנים ארוכות. הרשימה הזאת כוללת חימושים מתקדמים תוצרת לוקהיד מרטין עבור מטוסי F-35 ובתוכם פצצות מונחות לייזר מסוג GBU מסדרה 3; את מטוס F-15 של חברת בואינג מהדגם המתקדם ביותר, EX – מטוס תקיפה שחיל

יצוין שהפגנות נגד תהליך הנורמליזציה עם ישראל נערכו במהלך השבוע בבירת סודאן, ח'רטום. המוחים כינו את המהלך "בגידה" ושרפו צמיגים. בסודאן מכהנת כעת ממשלת מעבר זמנית בחסות הצבא, אשר הוקמה בעקבות המהפכה העממית שהפילה את שלטונו של הדיקטטור עומר אלבשיר ב-2019.

חד"ש: לא ניתן לנרמל את הכיבוש

"הסכמי נרמול היחסים בין ממשלת נתניהו למשטרים ערביים אינם 'הסכמי שלום' אלא חלק מעסקת המאה של הממשל האמריקאי, שמטרתה לנרמל את הכיבוש הישראלי בשטחים הכבושים ולחסל את הזכויות הלאומיות וההיסטוריות הלגיטימיות של העם הפלסטיני" - נכתב בהודעה שפרסמה לשכת חד"ש השבוע (25.10).

לשכת חד"ש הדגישה כי מדיניות זו משרתת את שלטון טראמפ ונתניהו ומשטרים אפלים תאבי נשק, ומסכנת את עמי האזור. "שלום אמת, שלום יציב ובר קיימא באזור כולו מתבסס על סיום הכיבוש, פירוק ההתנחלויות, הקמת מדינה פלסטינית בצד מדינת ישראל בגבולות 4 ביוני 1967 שבירתה ירושלים המזרחית, ועל פתרון צודק לשיבת הפליטים לפי החלטות האו"ם", נכתב בהודעה.

עוד מסרה הלשכה: "המתקפה של נתניהו וממשלתו על זכויות העם הפלסטיני היא צדו השני של מטבע המתקפה על המרחב הדמוקרטי ועל השכבות המוחלשות, המשלמות את המחיר הכלכלי והבריאותי של משבר הקורונה ושל הכישלון הממשלתי המהדהד בניהול המשבר."

בהתייחסה לאפשרות של קיום מערכת בחירות בחדשים הקרובים, קבעה הלשכה: "צו השעה הוא לשמור על אחדותה של הרשימה המשותפת - כזו המבוססת במהותה על אחדות מאבק של הציבור הערבי ושל כל הכוחות הדמוקרטיים בישראל, נגד הכיבוש ולמען השלום, נגד האפליה ולמען השוויון, נגד הפשיזם ולמען הדמוקרטיה, נגד עושיק ולמען צדק חברתי. כל ניסיון לעוות מהות זו או לסטות ממנה פוגע ברשימה המשותפת ומשרת את נתניהו."

כמו כן גינתה חד"ש את רצח המורה הצרפתי בידי פונדמנטליסט אסלאמי ואת הגל האיסלאמופובי שמובילים טראמפ ומקרון בארה"ב ובצרפת, המשחק לידי כוחות אזוריים המבקשים לנצל את הדת לעשיית הון פוליטי. "חד"ש מוקיעה את הביזוי הזדוני של סמלי האיסלאם ושל הנביא מוחמד. הניסיון לכפות מחדש את נוסחת 'התנגשות הציוויליזציות' והדתות נועד לטשטש את מהות הסתירה בין מנצלים ומנוצלים, בין הנהנים מהסדר העולמי והכלכלי הקיים לבין קורבנותיו של אותו סדר שיש להם אינטרס לשנותו, מסרה הלשכה.

עוד קראה ההודעה להגברת המאבק המשותף נגד הכיבוש ונגד עוולותיו, לרבות המאבק נגד מעצרים מנהליים ולמען שחרורו של העציר מאהר אל-אח'רס השובת רעב כבר מעל ל-90 ימים. בהודעה צוין במיוחד חלקו במאבק של ח"כ עופר כסיף, לאחר ששבת רעב בתמיכה במאבקה של משפחת העציר למען כיבוד זכותה לבקרו בבית החולים.

הלשכה קראה להמשיך במאבק בכיבוש במקביל למחאה ההמונית נגד ממשלת נתניהו וליתר המאבקים הפוליטיים והחברתיים החשובים המתנהלים בתקופה זו: מאבק הסטודנטים למען הורדת שכר הלימוד, מאבק הסגלים הזוטר והבכיר באקדמיה, וציון 64 שנים לטבח בכפר קאסם.

לא לשלום של עריצים

ישראל וסודאן הכריזו על הסכם נורמליזציה בין המדינות במהלך שיחה מרובעת שנערכה בסוף השבוע (23.10) בהשתתפות נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ, ראש מועצת הריבונות הזמנית בסודאן עבד אלפתאח אלבורהאן, ראש ממשלת סודאן עבדאללה חמדוכ וראש הממשלה בנימין נתניהו.

בריאיון בטלוויזיה הסודאנית התייחס שר החוץ של סודאן, עומר גמאר א-דין, להסכם שהוכרז בין המדינות, ואמר: "נרמול היחסים בפועל יהיה תלוי באישור המועצה הריבונית". לדבריו, "עוינות של כמה עשורים עם ישראל הגיעה לסיומה".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש - הרשימה המשותפת) אמרה בתגובה: "נתניהו וטראמפ מנהלים ארגון פשע באזור: הם מוכרים נשק או סוחטים מדינות באיומים כדי להשיג נורמליזציה כפי שקרה עם סודאן. הכל במטרה לסייע להם אלקטורלית. ההסכם בין ישראל לבין מדינה מרוחקת לא יקדם שלום ורווחה לעמי האזור. שוב זורקים את הפלסטינים תחת גלגלי המשאית. רק סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית יכולים להניב שלום אמיתי ויציב במזרח התיכון".

על כך הוסיף ח"כ עופר כסיף (חד"ש - הרשימה המשותפת): "ציר הרשע טראמפ-נתניהו חותר להכרה בכיבוש הישראלי באמצעות שוחד למשטרים אפלים. אף טיפת דם לא תיחסך בשל ההסכמים. להיפך - שיתוף הפעולה בין נתניהו, טראמפ וחבריהם העריצים יוביל רק לשפיכות דמים בישראל, בפלסטין וברחבי העולם".

יו"ר הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס גינה את הסכם הנורמליזציה בין סודאן לישראל, והבהיר כי הפלסטינים מוקיעים את המהלך. "לאיש אין זכות לדבר בשם העם הפלסטיני ובשם העניין הפלסטיני", נכתב בהודעה שפרסמה לשכתו. וואסל אבו יוסף, חבר הוועד הפועל של אש"ף, אמר לאחר ההודעה על הסכם הנורמליזציה בין ישראל לסודאן, כי הסכמת סודאן ליחסים עם ישראל היא "דקירה נוספת בגב" עבור הפלסטינים.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

המדיניות הניאו-ליברלית באקדמיה הרסנית יותר על רקע משבר הקורונה

עם מאבק הסגל הזוטר

אפשר היה להעניק דחייה אוטומטית לכל תלמידות ותלמידי המחקר, ללא צורך בהגשת בקשה ובהמצאת מסמכים וטפסים.

אפשר היה לקצץ בקרנות המחקר, בדמי הנסיעות או בנכסי נדל"ן שברשות חלק מהאוניברסיטאות (בעיה בפני עצמה) ולהשתמש בכספים כדי להבטיח מחשב לכל סטודנטית או המשך העסקה של עובדים שהוצאו לחל"ת.

בעיקר – אפשר היה להתייחס לקריאות חוזרות ונשנות למו"מ משותף עם חברות וחברי הסגל ועם הסטודנטים, לניירות עמדה ולדוחות שניסחו במשותף חברי הקהילה האקדמית ממגוון דיסציפלינות – חינוך, עבודה סוציאלית, כלכלה, פסיכולוגיה ועוד – מתוך רצון אמיתי להבטיח את טובת מערכת ההשכלה הגבוהה כולה: החל בתנאי למידה מיטביים עבור הסטודנטיות, דרך תנאי השכר של כל העובדות והעובדים, וכלה בקידום הוראה ביקורתית ומעוררת השראה ועבודת מחקר מצוינת, רלוונטית וחדשנית.

האקדמיה הניאו-ליברלית רעה לכולנו. הבטחת הבריאות, הפרנסה וההשכלה שלנו דורשת איחוד כוחות: סטודנטיות, סטודנטים, עובדי ועובדות מנהלה, חברות וחברי הסגל האקדמי הבכיר, חברי וחברות הסגל הזוטר – התאחדו, התאגדו, התנגדו!

אקדמיה לשוויון

סטודנטים ומרצים הפגינו בירושלים

מאות סטודנטים ואנשי הסגל הזוטר השובתים הפגינו השבוע (25.10) מול הוועדה לתקצוב ולתכנון של המועצה להשכלה גבוהה בירושלים. המחאה נערכה בהובלתה של התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות הארצית יחד עם כלל אגודות הסטודנטים. דרישת הסטודנטים היא להפחית את שכר הלימוד, לבטל את התשלומים הנלווים לשכר הלימוד, להגדיל את קרנות הסיוע ולקדם מהלכים לצמצום האבטלה.

למחרת ההפגנה הכריזו כל ארגוני הסגל הבכיר באוניברסיטאות על סכסוך עבודה. כך, בעוד כעשרה ימים יוכלו המרצים לנקוט צעדים ארגוניים. העילה לסכסוך: האוצר מנסה לפוגע בהסכמי עבודה קיבוציים חתומים.

עוד יצוין כי חד"ש סטודנטים פתחה במסע כלל ארצי לביטול שכר הלימוד בהשכלה הגבוהה תחת הכותרת: "חינוך חינם לכולם". כ-4,000 סטודנטים באוניברסיטאות ובמכללות כבר הצטרפו לדרישה.

חד"ש הביעה בשבוע שעבר תמיכה בעובדי ההוראה בהשכלה הגבוהה הנוקטים עיצומים. ח"כ ג'אבר עסאקה (חד"ש – הרשימה המשותפת) מסר: "זו שביתה מוצדקת. הדרישות של הסגל הזוטר במכללות נתקלות מזה שנים רבות בהתעלמות ובזלזול מצד הממשלה ובמיוחד מצד משרד האוצר. הגשתי בקשה לדיון מהיר בנושא בוועדת הכספים".

התנהלות ההנהלות של רוב המוסדות להשכלה גבוהה עם פתיחת שנת הלימודים ועל רקע מגפת הקורונה תפגע אנושות הן בציבור הסטודנטים והן בסגל ההוראה. נראה שההנהלות מתעקשות לראות במעבר להוראה מקוונת הזדמנות רווחית ולהתעלם מהנזקים העמוקים שהיא עלולה ליצור – ושאפשר, עדיין, למנוע.

שיעורי תרגול עמוסים אינם אפקטיביים בין אם הם מתקיימים באולם הרצאות ובין אם בחדר זום. דחיסת עשרות סטודנטים לשיעור אחד תוך צמצום שעות ההוראה של מתרגלות פוגעת הן בחברות סגל, שחלקן עד רגע זה לא יודעות מה צפויים להיות אחוזי המשרה שלהן, והן באיכות הלמידה של הסטודנטים.

התעקשות על מועדי ההגשה המקוריים של עבודות מחקר, כי "אתם תקועים בבית בכל מקרה או למה שלא תסיימו כבר את הדוקטורט?", מתעלמת מהקשיים עמם מתמודדות ומתמודדים חוקרים בתקופת הקורונה, בעיקר הורים לילדות ולילדים שהמדינה לא מספקת להם מסגרת חינוכית.

החיוב להקליט את השיעורים ללא דיון משותף עם הסגל בנוגע לזכויות על החומרים ובנוגע לשימוש עתידי בהקלטות הוא שערווייתי. מדובר בפגיעה בפרטיות של הסטודנטים ושל המרצות, פגיעה בזכויות היוצרים והקניין של חברות הסגל, פגיעה באפשרות לקיים דיונים במחקרים שטרם פורסמו ולא כל שכן באפשרות לקיים שיחה חופשית על נושאים פוליטיים שנויים במחלוקת.

הדיבור על אודות "הוראה היברידית" מתעלם מהזמן ומהמאמץ שהדבר יגזול מסגל ההוראה ומניח שלמרצים יש את כל הציוד הטכנולוגי הנדרש. הוא גם משאיר את הסטודנטיות בערפל: האם לשכור דירה בקרבת הקמפוס או אולי להישאר אצל ההורים?

ההתלהבות והשמחה על העלייה במספר הנרשמים ללימודים אקדמיים בשנה הקרובה הן חסרות אחריות כל עוד אינן מלוות במחקר ובחשיבה הוליסטית, שמביאה בחשבון לא רק את ההכנסות הצפויות למוסדות, אלא גם את המשמעויות החברתיות והפוליטיות של מגמה זו. למשל: מי מתחילה ללמוד השנה למרות שזה כלל לא היה בתוכנית שלה, ומי נשרה בינתיים כי לא יכלה לעמוד באתגרים שהקורונה מציבה?

ואולי יותר מכל – היעדר מנהיגות, קבלת החלטות ברגע האחרון, דחיית ניסיונות לקיים מו"מ משותף. כל אלה מתווספים לאי-הוודאות שבתקופה הקשה הזו ולחרדה המקצועית והכלכלית של מי שהם רוב רובה של הקהילה האקדמית.

זה יכול היה להיות רגע של סולידריות ושל לקיחת אחריות, של יצירתיות, יוזמה וערבות עם כל חברות וחברי הקהילה האקדמית:

אפשר היה, כפי שעשו אוניברסיטאות רבות בעולם, להחליט כבר במרס-אפריל ששנה"ל 2020-2021 תתקיים באופן מקוון ולהיערך בהתאם. הייתה יותר ממצחינית שנה להיערך, במקום להגיע לשבוע לפני פתיחת הסמסטר בלי להחליט האם וכיצד יתקיימו הלימודים.

נשים חסרות מעמד בישראל הן קורבן של אלימות מגדרית וחוקי הגירה מפלים

בנות ערובה בחסות החוק

נשים זרות בישראל - בין אם הן מאירופה, מאסיה או מדרום אמריקה, או נשים פלסטיניות מהגדה המערבית - נמצאות בשליטה מוחלטת של בני זוגן, ונבעטות החוצה לאחר שהסתיים "השימוש" בהן.

על הנייר, מספקת המדינה מענה לנשים אלה: שמורה להן לכאורה האפשרות לבקש מעמד הומניטרי. אבל בפועל,

שיעור הנשים הזרות המקבלות מעמד על בסיס נסיבות הומניטריות הוא נמוך עד לא קיים. לכן, גם אלה הבחורות לבקש מעמד בעילה הומניטרית כלואות במעמד רעוע ותחת איום הגירוש במשך שנים. הן משלמות מחיר נפשי וכלכלי כבד בשל תהליכים בירוקרטיים ארוכים, בעוד הן נטולות הגנה וביטוח רפואי וגם צריכות לפרנס את ילדיהן. על אף שהן אימהות לקטינים שהם אזרחים ישראלים, משרד הפנים

מגבה את הבעל שהוא אזרח ישראלי, גם כאשר הוא אדם אלים ומתעלל ההורס את חייהם של אשתו וילדיה. המסר ברור: להיות חסרת מעמד אומר שמותר לפגוע בכך בלי להיענש.

קבוצת הנשים חסרות המעמד בישראל היא קבוצה מגוונת. זו כוללת נשים שהגיעו לכאן כמהגרות עבודה או כקורבנות סחר בנשים; נשים שברחו ממולדתן בגלל רדיפה ומבקשות מקלט; ונשים פלסטיניות שחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה) 2003 שולל מהן כל זכות קיום בסיסית.

זאת אחריות המדינה לנקוט צעדי ענישה ממשיים כלפי אזרחים ישראלים ההופכים נשים זרות לאובייקט שניתן לסחור בו. על המדינה להפסיק את הפגיעה הכפולה בנשים בהצדקה של הגנה על "מדינה יהודית" ובהפרדה המלאכותית בין מי ש"חוקי" ולכן מכבדים את זכויות האדם הבסיסיות שלו לבין הנשים הלא-ישראליות הנדחקות אל מחוץ לחוק.

נסרין מורקוס ואיילה אוליר

הפגינו נגד רצח נשים

נשים וגברים רבים הפגינו (21.10) ברחבי הארץ נגד אלימות כלפי נשים, על רקע מעשי הרצח של נגי'אח מנסור בקריית חיים ואירנה גריבנב בבאר שבע בשבוע שעבר. מאות השתתפו בעצרת שנערכה בכיכר הבימה בתל-אביב, שהפכה לצעדה במרכז העיר. בין המפגינות בלטו חברות הפורום הפמיניסטי של חד"ש שהניפו דגלים אדומים וכרזות בהן נכתב "די לרצח נשים". ההפגנה בבאר שבע נערכה ליד בית החולים סורוקה ואוניברסיטת בן גוריון. המפגינות נשאו שלטים עליהם נכתב "די לרצח נשים", ו"דם נשים אינו הפקר" והדליקו נרות נשמה לזכרה של גריבנב ונשים אחרות.

בקול דממה דקה ובבדידות מתה אנסטסיה קליין, אזרחית אוקראינה. בן זוגה שפגע בה אנושות שוחרר למעצר בית. קליין, בת 52, הייתה אישה ש"לא מעניינת איש" ושאישה לא ביקר אצלה. כמוה ישנן בישראל עוד עשרות ואולי מאות נשים. בצל הקורונה והמצב הכלכלי הקשה וכאשר אין ספור עיסוקים ודאגות מעסיקים את אזרחי המדינה, נחבא סיפור

קשה של אישה ובעצם סיפור של קבוצה. לולא הייתה נמנית עם קבוצה מודרת ומאוימת, סיפור מותה היה עולה לכותרות ומציף בציבור את זעקתה וזעקת נשים במצב דומה.

מדובר בנשים שקופות החוששות להתלונן במשטרה. ברגע שיתלוננו - הן יאבדו כל מה שיש להן: את חייהן כפי שהכירו, את ילדיהן, את ביתן. הן יוגדרו 'לא-חוקיות' ויגורשו. הן כלואות בין הפטיש לסדן בסוג של עבדות מודרנית.

מרביתן הגיעו לארץ כבנות זוג של גברים ישראלים. אלינה (שם בדוי) הגיעה לארץ מאוקראינה אחרי שהתוודעה לוויקטור באינטרנט. בחודשים הראשונים לשהותה בארץ הכל היה טוב ויפה. אך כאשר חזר ויקטור הביתה שיכור, מנת חלקה היו דיבור משפיל ויריקה בפנים. לאחר שאלינה ילדה, התנהגותו של ויקטור התדרדרה ואלימותו גברה. אלינה החליטה שהיא לא מוכנה לסבול זאת יותר ואמרה שתתלונן במשטרה. ויקטור צחק ואמר, שאם תעשה זאת, הוא ידאג שיגרשו אותה מישראל והיא לא תראה את הילדה שלהם יותר – אחרי הכל, הוא אזרח ישראלי והיא לא.

אלינה הבינה שהיא בת ערובה אך החליטה לא לשתף איש בסבלה. כחלוף הזמן, ויקטור ניצל את שליטתו בה וקבע כל דבר: עם מי תדבר, לאן תלך, במה תעבוד. יום אחד אזרה אומץ, אמרה לוויקטור שהיא הולכת לעבוד ובמקום זאת הלכה לפגוש עורכת דין ולהתייעץ לגבי מצבה. בפגישה זו קיבלה אישור לחששותיה: אם תעזוב את ויקטור, תאבד את המעמד שלה כבת זוג ותאלץ לעזוב את הארץ. היא רשאת לבקש מהמדינה מעמד כאם לילד ישראלי, אבל הסיכוי שייענו לבקשתה קלוש, וגם סיכוי זה כרוך בטיפול הנמשך שנים. ויקטור מצדו יכול להשיג צו בית משפט שימנע את היציאה של ילדתם לחו"ל. במקרה כזה אלינה תצטרך לבחור בין פרידה מילדתה לבין הישארות בישראל ללא ביטוח רפואי וללא אפשרות לעבוד.

סיפורה של אלינה הוא סיפור אחד מני רבים של נשים שהגיעו לישראל ומצאו עצמן בחסות גברים אלימים, המנצלים את מדיניות ההגירה הישראלית על מנת להחזיק בהן כבנות ערובה. החוק מאפשר לבן הזוג הישראלי להתעמר בבת זוגו בעוד שזכויותיה תלויות באופן מוחלט ברצונו. כך מאפשר החוק לגברים אלימים להתעלל בנשים חסרות מעמד.

מפגינות נגד אלימות כלפי נשים בתל אביב, 21.10 (צילום: זו הדרך)

מפגש ראשון בסמינר המקוון בנושא הקטל בענף הבנייה

תאונות עבודה: ההיבט המעמדי

המשתתפים במפגש ציינו כמו-כן את ההיבט הלאומי של תאונות העבודה בבנייה: רובם של ההרוגים הם עובדים זרים ופועלים פלסטינים משני צדי הקו הירוק. פועלים אלה מגיעים לאתרי הבנייה בידיעה שזה עלול להיות יומם האחרון. המפגש הבא של הסמינר יעסוק בהיבטים הבטיחותיים והמקצועיים של תאונות העבודה בענף הבנייה. המפגש השלישי יעסוק בהיבטים המשפטיים של התופעה, ואילו המפגש האחרון יוקדש להתארגנות וליציאה למאבק. פרטים נוספים על הסמינר ניתן למצוא בעמוד הפייסבוק של חד"ש.

זוהר אלון

הישגים למאבקי עובדים בירושלים

בחורף שעבר יצאו עובדי הטיאוט בעיריית ירושלים למאבק נגד פיטוריהם ונגד הפרטת שירותי טיאוט הרחובות בעיר, במהלכו הצליחו למנוע את פיטוריהם של כ-80 עובדים. השבוע בישרו לנו העובדים השותפים למאבק שעם החזרה מהסגר השני, חזרו העובדים שיועדו לפיטורים ברובם המכריע להעסקה ישירה בעירייה. התוכנית הייתה לפטר 250 עובדים, אך למעשה פוטרו רק עשרות בודדות. לדברי העובדים, כל מי שרצה לשוב לעבודה בהעסקה ישירה – חזר. תוכנית ההפרטה נבלמה ושונתה במהותה, וכעת יש בעירייה אגף תברואה המעסיק ישירות עובדי טיאוט צעירים ומאוגדים. במאבק חשוב זה לקחו חלק פעילי חד"ש בירושלים, חברי חד"ש סטודנטים וחברי סניף מק"י בעיר, אשר עמדו לצד העובדים בקור הירושלמי וסייעו במאבק בכל מרצם. במהלך הפגנה מול ביתו של ראש העירייה משה ליאון אף נפלו הפעילים קורבן להתעמרות משטרתית, כאשר פעיל מתא הסטודנטים וחברה ותיקה בסניף מק"י נעצרו מעצר שווא.

במקביל, באקדמיית בצלאל, חתמו מאות סטודנטים ומרצים על מכתב הדורש העסקה ישירה במוסד. בתגובה למכתב פרסם נשיא האקדמיה, פרופסור עדי שטרן, מסמך עמדה בנוגע להעסקת עובדי קבלן. במסמך התחייב הנשיא לפעול לצמצום ההעסקה הקבלנית במוסד למינימום, וכמחווה ראשונה - לאפשר מעבר להעסקה ישירה של ארבעה עובדי קבלן החל בינואר 2021.

צעד זה הוא סימן ראשון להתקדמות המאבק להעסקה ישירה בבצלאל, המתנהל זה שנים בתמיכתם של מרצים וסטודנטים, בהם חברי תא חד"ש. אולם הפעילים במאבק להעסקה ישירה אינם מוכנים להסתפק בצעד ראשון זה, ולא יתפשרו על פחות ממעבר להעסקה ישירה של כלל העובדים במוסד.

מאבקי העובדים בעיר נושאים פירות. דווקא בעת משבר פוליטי, חברתי וכלכלי, ההתגייסות למאבקי העובדים מתחזקת. סניף חד"ש בירושלים מרחיב את שורותיו, ומתכוון להמשיך במאבקים אלה.

אורן פלד

"נגיף תאונות הבניין ממשיך להשתולל באין מפריע, ואלפי עובדים מקפחים את חייהם על גבי פיגומים ומנופים ברחבי הארץ. מאז תחילת 2020 קיפחו את חייהם 43 פועלי בניין ועשרות נפצעו (והמונה דופק).

לנגיף תאונות הבניין אין מסיבות עיתונאים ואין כותרות ענק, אין גם ישיבות ממשלה ופרויקטור מיוחד. ישנם ממשלה שעוצמת עיניים וקבלנים שקוצרים רווחים של מיליונים על קיצוץ עלויות הבטיחות."

אלה היו מובאות מהזמנה לסמינר על תאונות עבודה בענף הבנייה שנפתח בשבוע שעבר ביוזמת חד"ש. הסמינר מתקיים באופן מקוון, ומשודר בזמן אמת בעמוד הפייסבוק של חד"ש. במפגש הפותח של הסמינר, שהוקדש להיבטים המעמדיים והפוליטיים של תאונות העבודה בישראל, השתתפו חברי הכנסת עאידה תומא-סלימאן ועופר כסיף (חד"ש), הרשימה המשותפת).

במפגש הוזכר כי בשנת 2014 הגישה ועדת אדם "לקידום הבריאות התעסוקתית" דו"ח בנושא תאונות העבודה לשר הכלכלה דאז נפתלי בנט. ארבע מסקנות הדו"ח דרשו: "תיקוני חקיקה, שיאפשרו אכיפה אפקטיבית, מהירה ומרתיעה"; "יצירת תמריץ כלכלי והגברת אחריות המעסיקים על גגיות עובדיהם"; "רפורמה בשירותי הבריאות התעסוקתית"; ו"הקמת רשות לאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית". אלא שמסקנות אלה מעולם לא יושמו.

בשנת 2018, לאחר שהסתדרות איימה לראשונה בהשבת המשק לא בשל שכר וזכויות סוציאליות אלא בשל אובדן חיים, נחתם הסכם בינה לבין הממשלה למאבק בתופעת תאונות העבודה. ההסכם כולל התחייבות מפורשת של הממשלה לטפל במגיפת תאונות העבודה בבנייה. משרד העבודה והרווחה התחייב בשם הממשלה "להחלת התקן האירופי לפיגומים, הקמת רשות סטטוטורית אחת לבריאות ובטיחות תעסוקתית כפי שהומלץ בדו"ח ועדת אדם, מינוי עוזרי בטיחות והחלת חובה להשתלמויות בנושא בטיחות".

אולם גם ההסכם בין הממשלה להסתדרות, כמו מסקנות דו"ח ועדת אדם, מעולם לא יצא אל הפועל. השנה הגיש ח"כ עופר כסיף שתי הצעות חוק: "הצעת חוק לרישום קבלנים" ו"הצעת חוק בטיחות בתעסוקה ובריאות תעסוקתית", הצפויות לעלות לדין בכנסת. ח"כ כסיף ציטט בדיון את דבריו של התעשיין הנרי פורד: "מדוע, כשאני רוצה זוג ידיים עובדות, אני מקבל איתן גם אדם". שאלתו של פורד מוזקת את התפיסה המחפיצה של הקפיטליזם כלפי הפועלים, הרואה בהם כוח עבודה המייצר רווחים ותו לא. המאבק שלנו מכוון, אם כן, גם נגד תפיסה זו העושה דה-הומניזציה של פועלי הבניין ושל משפחותיהם.

בדבריה בסמינר שיתפה ח"כ עאידה תומא סלימאן מניסיון חייה כבת לפועל בניין, שנפצע קשה בתאונת עבודה כשהייתה בת תשע. אביה נפל מקומה שלישיית באתר בנייה והיה מרותק למיטתו חודשים רבים. האב והמשיך לסבול שנים רבות מהחבלות הקשות שנגרמו לו. תומא-סלימאן סיפרה על הקשיים והטראומה המשפחתית מהם סובלות משפחותיהם של ההרוגים והפצועים.

קירגיזסטן: מאבק בין מושחתים

כפועל משמשת כסות לפרלמנט שהוא חדגוני בו תמיד נשמרת הדומיננטיות של מפלגת השלטון.

קירגיזסטן חוותה בעברה הלא רחוק שתי "מהפכות צבע", במהלכן הופל שלטון מושחת ואוטוריטרי אחד והוחלף בשלטון מושחת ואוטוריטרי אחר. למעשה, בשל חוקי הבחירות המשמרים את המשטר הסמכותני בקירגיזסטן, עד כה התחלפו מפלגות השלטון במדינה רק באמצעות מהפכות צבע!

המערכת הפוליטית הקירגיזית, העוברת בירושה מ"מהפכה" ל"מהפכה", משמרת את שלטונם של בעלי ההון במדינה. מהפכות הצבע הן ביטוי למאבקים בתוך האליטה בין קבוצות שונות של בעלי הון ובעלי בריתם הפוליטיקאים.

עם זאת, בדיאלקטיקה של מהפכות הצבע בקירגיזסטן ניתן לזהות מגמה חיובית: מ"מהפכה" ל"מהפכה", נצבעת האופוזיציה המחליפה את השלטון בצבעים שמאליים יותר. המשטר הראשון שהופל היה שלטונו של הדיקטטור אסקר אקייב. במהפכה שלאחריה הופל שלטונו של מפלגה לאומנית ופרו-רוסית שנקראה "הדרך הלבנה". ואילו המפלגה ששלטונה הופל כעת היא המפלגה הסוציאל-דמוקרטית הקירגיזית. בחילופים אלה ניכרת תנועה שמאלה במעגלי האופוזיציה בקירגיזסטן, הגם שאינם מצליחים להתגבר על המשטר הסמכותני במדינה.

בין המפלגות שהובילו את האופוזיציה הקירגיזית בגל המחאה של השבועות האחרונים בולטת המפלגה הסוציאליסטית הקירגיזית. לראשונה, הדרישה של תנועת המחאה אינה רק עריכת בחירות חדשות, אלא גם שינוי חוקי הבחירות על מנת לפרק את מערך שלטון היחיד במדינה.

קרקע פנימי באליטה

במהלך ההפגנות שוחרר מהכלא גם הנשיא לשעבר המושחת אטמבייב. ערעור יחסיו עם הנשיא הנוכחי זינבקוב, אשר היה בן טיפוחיו לאורך שנים ואף הבטיח להצילו מן הכלא, תרמו לתחילת הצלחתה של המחאה הנוכחית. זאת כיוון שאטמבייב שמר על השפעתו מהכלא, והמשיך לשלוט בחלק ממנגנוני התמיכה ששימרו את שלטונו של זינבקוב.

נוכח תגובת המשטר, קשה לטעון שהצלחת ההפגנות הייתה מפתיעה. מתחילת ההפיכה דרש הנשיא שכוחות המשטרה לא ידכאו את המפגינים, נפגש עם הנהגת המחאה וניסה להישאר בשלטון באמצעות הסכמה פומבית עם דרישותיה הבלתי-רדיקליות של האופוזיציה. אולם לאחר שהבין כי ההפגנות גדלות וכי לא יוכל להמשיך ולשלוט, בחר להתפטר ולהכריז על בחירות חדשות, שיתקיימו לאחר רפורמה משמעותית בשיטת הבחירות.

הפלת השלטון בקירגיזסטן, כמו בפעמים שקדמו לה, אינה מהפכה מן היסוד או מאבק נגד השיטה. מדובר עדיין בחילופי שלטון בין כוחות שונים בתוך האליטה, אולם הפעם עשוי השינוי בשיטת הבחירות לפתוח פתח דרכו יוכלו כוחות עממיים שאינם קשורים בהון להשפיע על המערכת הפוליטית. המגמה השמאלית המסתמנת בחוגי האופוזיציה במדינה בין משבר פוליטי למשנהו מעלה את האפשרות שחילופי השלטון הבאים יהיו איום של ממש על ההגמוניה. כך עשויה מסורת "מהפכות הצבע" של קירגיזסטן לסלול, בסופו של דבר, את הדרך למהפכה אדומה.

עידן סלוצקר

בשבועות האחרונים שוטף את קירגיזסטן, מדינה שידעה התפוכות פוליטיות רבות לאחר התפרקות ברית המועצות, גל מחאה המוני נגד הנשיא והממשלה. לפי שעה נראה כי מחאה זו, שמארגנת בעילות האופוזיציה הקירגיזית, הצליחה להשיג את מטרותיה.

שיטת הבחירות הנהוגה ברפובליקה הקירגיזית אינה מאפשרת למפלגות קטנות ייצוג בפרלמנט. בכך משמרת שיטה זו מערכת פוליטית שהיא לכאורה רב-מפלגתית, אך

האיגודים יפתחו בשביתה אם טראמפ יסרב להכיר בתבוסתו

הבחירות לנשיאות ארצות הברית קרבות והן יתקיימו ביום שלישי, 3.11. יום הבחירות עלול להיות תאריך הפתיחה של תקופת מחאות. ב"ניו יורק טיימס" נמסר כי "גופי המודיעין והביטחון הציבוריים נערכים למתיחות ולאפשרות של התפרצויות אלימות". אחד התרחישים הוא שהנשיא האמריקאי הכושל, דונלד טראמפ, יפסיד בהן אך יסרב להכיר בתוצאות ואף להעביר את השלטון ליריבו הדמוקרטי, ג'ו ביידן.

"אנחנו נצטרך לראות מה קורה. בבחירות נרשמו תקלות ועוד יהיו זיופים רבים", אמר טראמפ בריאיון, אחד מרבים, ברשת פוקס שהעניק ב-22 בספטמבר.

בראיון לערוץ "קומדי סנטרל" בחודש יוני, בתוכניתו של טרוור נוואה, אמר ביידן כי הוא חושש שטראמפ "ינסה לגנוב את הבחירות" וכי זו מטרת מתקפותיו החוזרות ונשנות על שיטת ההצבעה בדואר. בהמשך הריאיון שאל נואה את ביידן אם חשב על תרחיש שבו הוא עשוי לנצח בבחירות, אך טראמפ יסרב לפנות את לשכתו בבית הלבן. "כן, חשבתי על כך", אמר ביידן. "יש לך ארבעה ראשי סגל שקורעים את טראמפ לגזרים, ויש לך כל כך הרבה אנשי צבא בשירות פעיל שאומרים 'וואו. אנחנו לא מוכנות מלחמה, אנו דמוקרטיות ויש לפעול על פי דרכה'. אני מבטיח לך, אני משוכנע לחלוטין שהם ילוו אותך החוצה מהבית הלבן בעילות גדולה".

ייתכן וביידן תולה תקוות באנשי צבא שילוו את הנשיא יוצא ממדשאות הבית הלבן אל הלימוזינה המשוריינת בדרכו הביתה. אבל איגודים מקצועיים רבים פרסמו בשבועות האחרונים, שאם טראמפ יסרב להכיר בתבוסתו, הם יפתחו בשביתה כללית ובמחאות ציבוריות. זאת, במטרה המוצהרת לסלק את הנשיא הימני מן השלטון.

בעיר סיאטל, למשל, ועדת תיאום של כ-150 איגודים מקצועיים המייצגים כ-100 אלף עובדים בעיר ובסביבה כבר הכריזו על שביתה כללית אם וכאשר. האיגודים קראו למושל המדינה, וושינגטון, ולמועצת העיר להצטרף למחאה. ברוצ'סטר, מנהיג האיגודים המקומי, דן מלוני, שעמד אשתקד מאחורי השביתה בת חודש וחצי במפעל יצרנית הרכב ג'נרל מוטורס, הצטרף לקריאה. איגודים רבים נוספים ברחבי ארה"ב ביניהם של המורים והאחיות סבורים שיש לפעול. פעילים בוועדי עובדים ברחבי ארה"ב הקימו את "רשת העובדים להגנת הדמוקרטיה" ומבטיחים שמאות אלפים יצטרפו ליוזמה במקומות העבודה.

נ"ע

הדדית שהיו חיוניים לתושבים תחת הממשל הצבאי, דוגמת "מסעדת העמלים" - "קת אל-כאדחין", שמכרה מוצרי מזון חיוניים לנזקקים במחירים נמוכים, כדי למנוע רעב וניצול בידי בעלי עסקים שניסו לספסר במזון. העמותה הפיצה מוצרי מזון במחירים נמוכים ליותר מאלף משפחות.

עמל מציין את הקמתם של מוסדות חינוך. לאחר 1948 לא היו בנמצא פעוטונים וגני ילדים עבור ילדי האוכלוסייה הערבית בעיר. פעילות ארגון הנשים המתקדם "אלנהדה אלנסאאיה" בעיר הקימו את "גן בני עמל" כמענה למחסור זה. יצוין שהפעילים הקומוניסטים עסקו בהגנה על האינטרסים של האוכלוסייה הערבית אף בתחומים שלא היו קשורים בפעילות המפלגתית, כגון הקמת ועדה להגנה על נכסי הוואקה המוסלמי בעיר ועל בתי הקברות המיועדים להריסה. בוועדה זו היו פעילים מוסלמים ונוצרים.

בספר ניתן למצוא גם את שמותיהם של 74 סטודנטים בני חיפה ששלחה המפלגה הקומוניסטית כמלגאים לארצות הסוציאליסטיות, שם למדו רפואה, הנדסה, משפטים, רוקחות ואמנות. זאת, בעת שדלתותיהן של האוניברסיטאות בישראל היו בפועל סגורות בפניהם.

עשורים של פעילות פוליטית-מעמדית

כצפוי מספר על קורות הקומוניסטים, מוקדש בו מקום ניכר לפעילותם המעמדית, שהחלה עוד בשנות ה-20 המוקדמות של המאה שעברה. בהקשר זה עוסק הספר בפעילותם של הקומוניסטים בקרב פועלי הרכבת שכונתה "החיג'אזית", שחיפה הייתה אחת מתחנותיה. רכבת זו נסלה בעת השלטון העות'מאני, אך התפתחה רבות בשנות השלטון הקולוניאלי הבריטי. הקומוניסטים פעלו כמו-כן בקרב הפועלים בנמל, בבתי הזיקוק, במפעלי תעשייה ובבתי המלאכה הרבים שהוקמו משנות ה-20 ועד שנות ה-40. ספרו של הפעיל הקומוניסטי הוותיק בנימין גונן שימש מקור מרכזי לכתיבת פרק זה.

לאחר הקמת המדינה, נוספה לעשייה גם פעילות מוניציפלית ענפה. חברי מק"י במועצת העיר חיפה, ומאוחר יותר גם חברי חד"ש, תרמו רבות כדי לשפר את החיים בשכונות הערביות ובשכונות המצוקה היהודיות.

אין לשכוח את התגייסותם של חברות וחברי מק"י למערכות פוליטיות מרכזיות נגד הכיבוש ונגד האפליה, ולמען השלום והשוויון. בחיפה נערכו הפגנות ה-1 במאי, עצרות ביום האדמה, וכן אירועים בסולידריות עם העם הפלסטיני הנאבק למען מדינתו העצמאית ועם עמים אחרים הנאבקים בעול הקולוניאלי ובניצול הקפיטליסטי.

בהקדמה לספר כתב ד"ר ח'אלד תורכי: "קשה לי לדמיין את ארצנו ללא הקומוניסטים, או לראות את עמנו ללא הליגה לשחרור לאומי או המפלגה הקומוניסטית". ובהמשך: "לא ניתן היה לשער את גורלה של שפתנו הערבית, שפת אבותינו, ללא הפעילות העיקשת של המפלגה הקומוניסטית בהוצאת העיתון 'אל-אתיחאד', כתב העת הספרותי 'אל-ג'דיד' ופרסומים נוספים".

אסכנדר עמל אינו צופה מן הצד, החוקר בריחוק את חיי המפלגה. עמל כיהן כמוזכיר חד"ש בחיפה במשך יותר מעשרים שנה, היה חבר המזכירות הארצית של חד"ש במשך שנים רבות ויו"ר ועדת הביקורת הארצית של החזית במהלך שלוש קדנציות. במישור המקומי כיהן עמל כחבר מועצת העיר חיפה וכסגן ראש העיר חיפה במהלך שתי קדנציות. עבד כמורה וכמחנך בבית ספר התיכון האיטלקי בעיר. עמל כתב מאות מאמרים שראו אור ב"אל-אתיחאד", ופרסם שמונה ספרים המוקדשים להיסטוריה ולספרות ערבית.

ח'אלד דאוד

תולדות הקומוניסטים בבירת הצפון

חיפה האדומה

באחרונה פורסם בשפה הערבית הספר "חיפה, טביעת אצבע אדומה" (הוצאת "כלבר") שכתב המחנך וההיסטוריון אסכנדר עמל. המחקר עוסק בהרחבה בקורותיה של המפלגה הקומוניסטית ופעיליה הערבים והיהודים בבירת הצפון. בכריכת הספר: צילום של "מועדון הקונגרס" הוותיק בוואדי ניסנאס.

הפרקים הראשונים דנים בהיסטוריה של חיפה החדשה, אותה הקים דאהר אל-עומר ב-1761 כעיר מוקפת חומה. הספר מתאר את התפתחות העיר מחוץ לחומה, כולל הקמת המושבה הגרמנית וצמיחת השכונות הערביות במזרחה ובמערבה של העיר בסוף המאה ה-19.

עמל חושף בספרו פרקים שלא נחקרו דיים בפעילות המפלגה וחבריה בשנת 1948, אחרי גירוש התושבים הערבים-הפלסטינים מבתיהם. חברי המפלגה סילקו כמה מהפולשים והחזירו את הבתים לבעליהם הערבים. פעילי המפלגה, ובראשם תאופיק טובי, פרסמו מנשר ובו קריאה לתושבים הערבים לא לעזוב את העיר ולחזור לבתיהם ולעבודתם. המנשר גינה את האימפריאליזם ומשרתיו: הציונות והריאקציה הערבית, ובמיוחד את שליט ירדן המלך עבדאללה. הכרוז הופץ בקרב העקורים והמגורשים בנמל חיפה וברחבי בארץ, ואף בקרב הפליטים בנמל ביירות.

קריאה לפליטים: שובו הביתה

בכרוז נאמר: "האינטרס של ערביי חיפה וערביי פלסטין מחייב את התושבים הערבים לחזור לעירם, לעבודתם ולעסקיהם. אסור לנו להיגרר אחר הצהרותיהם של הכוחות המנסים להפיק תועלת מהטרנדיות של העם והאומה הערבית על מנת שהכובשים ישלטו על הארץ. לא האימפריאליזם ומשרתיו יצילו את פלסטין, אלא המאבק הנחוש של תושביה במטרה לסלק את המעצמות הקולוניאליות מן האזור – למען החירות, העצמאות והרווחה".

הקומוניסטים היו היחידים שעשו כל שביכולתם כדי שהחיים יחזרו למסלולם בשכונות הערביות ובמיוחד בוואדי ניסנאס, ברחוב עבאס, בחליסה ובשכונות מזרח העיר. החברים סיירו בשכונות והפיצו את הקריאה למעטים שנשארו בבתיים ובבתי העסק: פחות משלושת אלפים מתוך יותר מ-70 אלף תושביה הערבים של העיר. הם הקימו מוסדות עזרה

2000 מפגינים בחיפה

עובדי תן ביס התאגדו

כ-1,600 שליחי "תן ביס" התאגדו בהסתדרות, במטרה להסדיר את תנאי העסקתם. בניגוד למתחרה העיקרית בתחום המשולחים "וולט", בין שליחי "תן ביס" למעסיקהם מתקיימים יחסי עובד-מעביד. בצד תנאי ההעסקה הראשוניים שמגיעים להם מתוקף היותם עובדים שכירים, העובדים שהתאגדו בהסתדרות מבקשים לקבל, בין היתר, גם את הכנסת הפרמיות לשכר הבסיס, תשלום שעות שבת לפי שכר העבודה הריאלי, הסדרת מרחקי המשלוחים, תנאי רווחה בסיסיים והתחייבות לשעות עבודה מינימליות.

"יש גבול" ו"מסרבות"

הפגנה בסולידריות עם סרבנית המצפון הלל רבין
שבת, 31.10, מול כלא 6 בשעה 12:30
הסעות מת"א ו-ים; פרטים בעמוד הפייסבוק של מסרבות

חד"ש - פורום נגד תאונות עבודה

סמינר מקוון בנושא תאונות עבודה בענף הבנייה
 מפגש שני: בטיחות וגהות, בהשתתפות:
מוחמד ג'וסי ודח'יל חאמד
יום חמישי, 29.10, בשעה 20:00; פרטים נוספים בפייסבוק

חד"ש - סניף ירושלים

שיחה בנושא אירועי אוקטובר 2000, בהשתתפות
 ח"כ לשעבר **עיסאם מח'ול**
יום שישי, 30.10, בשעה 17:00; פרטים נוספים בפייסבוק

בנק"י - סניף תל אביב

צ'ה גווארה - סיפורו של מהפכן
 שיחה עם ד"ר אפרים דויד
יום חמישי, 29.10, בשעה 18:00; פרטים נוספים בפייסבוק

חד"ש - מסיק נגד הכיבוש

סיעת חד"ש בכנסת ופעילי החזית מתגייסים
 לסייע לחקלאים הפלסטינים
יום שישי, 30.10, בשעה 07:00; פרטים נוספים בפייסבוק

גל חד"ש - הפודקאסט של חד"ש תל אביב

פרק 27 - "ילד אסור, ילד מותר", על המשבר
 במערכת החינוך, בהשתתפות ח"כ **יוסף ג'בארין**
 הפודקאסט זמין להאזנה ביוטיוב, בספוטיפיי, באפל מיוזיק,
 בגוגל פודקאסט, בטיון אין ובמיקס קלאוד

כמדי שבוע השתתפו אלפים בהפגנה נגד שלטון הימין המושחת שנערכה במוצ"ש (24.10) סמוך למעונו של ראש הממשלה נתניהו ברחוב בלפור בירושלים. אלפים נוספים הפגינו בכיכר הבימה ובכיכר רבין בתל אביב וליד ביתו הפרטי של נתניהו בקיסריה. אלפים הפגינו בשעות אחר הצהריים של אותו יום במאות צמתים, גשרים ורחובות מרכזיים ברחבי הארץ. אל מאות מוקדי ההפגנות נוספו השבוע משמרות מחאה של פעילי חד"ש שנערכו בצמתים יובלים, מע'אר והמוביל, בשפרעם, בסח'נין ובמשולש הצפוני.

מוקדם יותר, ביום חמישי (22.10), התקיימה הפגנה גדולה במרכז הכרמל בחיפה בה השתתפו כאלפים איש. המפגינים, ובהם פעילי חד"ש, קראו לרה"מ נתניהו להתפטר תוך שהם צועדים לכיוון צומת חורב בליווי שיירת מכוניות. יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש), הגיע לצומת חורב כדי לתמוך במפגינים ונתקבל במחאות כפיים ובתשואות רמות מצד המפגינים. משתתפי ההפגנה הניפו דגלים אדומים ושחורים, נשאו שלט גדול ועליו הכיתוב: "אנחנו התקווה", וקראו "מהפכה" שוב ושוב. ח"כ עודה, תושב חיפה, אמר לעיתונאים כי "הרוח החיפאית מייצגת את ההפך הגמור מהממשלה הזאת. הגעתי הערב להפגין יחד עם מאות אלפים ברחבי הארץ נגד הממשלה הגזענית, הכושלת והמנותקת הזאת. המחאה מרעידה להם את הכיסאות".

עם זאת, בהפגנות שהתקיימו ביום חמישי ובמוצ"ש נרשמו גם שורה של תקיפות אלימות נגד המפגינים. להפגנה במדיטק בחולון, שם מפגינים כבר תשעה שבועות אנשי הדגלים השחורים ופעילי חד"ש ומנגד פעילי הימין הקיצוני, הגיע ח"כ יואל רזבוזוב (יש עתיד). הוא ניסה לפנות אל פעילי הליכוד, אולם אלה צעקו לעברו "לא יהודי", "ערב רב", "לך לרוסיה" ואף כינו אותו "עוכר ישראל" ו"זבל". פעילי לה פמילה בחולון התעמתו עם המפגינים וקיללו אותם, וכן שרו סיסמאות כמו "עוד כהנא חי" ו"שמאלנים בוגדים".

בשכונת רמת שרת בירושלים נפצע בן 71 לאחר שלטענתו הותקף בהפגנה והופל במדרגות בידי שני פעילי ימין. בתל אביב עצרה המשטרה שלושה בני 26 בחשד שאיימו על מפגינים בכיכר רבין בשוקר חשמלי. בחולון עיכבה המשטרה לחקירה בן 17 בחשד שזרק ביצה לעבר מפגינים נגד נתניהו בצומת המדיטק. בנס ציונה, שם הפגינו מאות אזרחים בחמישה מוקדים ברחבי העיר, הותקפו המפגינים כמה פעמים בידי תומכי ראש הממשלה. לדברי אחת המפגינות, התקיפות "הגדילו את כמות המשתתפים וגרמו לנו לצופף שורות".

השבוע באתר "זו הדרך"

מחאות ברחבי הארץ, ניצחון במשאל העם בצ'ילה, סכסוכי עבודה בהשכלה הגבוהה, ועוד...

zoha.org.il